

■ TRIBUNA POLITICA

L'instrucziun LCP promova la plurilinguitad

DA MARTIN JÄGER,
CUSSEGLIER GUVERNATIV

L'ultima dumengia da mars ha gì lieu ad Uttwil en il chantun Turgovia in'occurrenza ch'ha procurà per inquietezza en bleras medias da tut la Svizra: Ils uffants ch'han emprendì in teater guerresc naziunalistic en l'instrucziun facultativa da tirc han festivà la victoria dals Tircs en la battaglia da Gallipoli avant passa tschient onns. Schebain che quest teater – sco ch'ins ha chapì pli tard – n'è betg vegnì emprendì en il rom da l'instrucziun en la lingua ed en la cultura da la patria (LCP) – ha l'incident tuttina sveglià in maletg negativ da questa spezialitad dals fatgs da farmaziun en Svizra. Quai dal tutfatg nun-justifitgadain.

L'instrucziun LCP è preziosa. En questa instrucziun amplifitgeschan las scolaras ed ils scolars plurilings lur cumpetenzas da l'emprima lingua e lur enconuschientschas davart lur cultura da derivanza. Ils purtaders da l'instrucziun LCP èn per regla ils consuls u las ambassadas dals pajais da derivanza, per part èn quai er uniuns privatas. Che las vischnancas da scola ston metter a disposiziun gratuitamain las localitads d'instrucziun è fixà tranter auter er en l'ordinaziun tar la lescha da scola dal Grischun. L'instrucziun LCP na vegn bain betg purschida en tut las vischnancas da noss chantun,

ha dentant dapi decennis ina lunga tradiziun en blers lieus. En la chasa da scola Barblan da la citad da Cuira, nua che jau hai lavorà l'ultim tschientaner durant 20 onns sco magister primar, eran las personas d'instrucziun dad LCP, che vegnivan engaschadas dal consulat talian, in element fix da nossa magistraglia. Quest contact era in enriugiment per nus tuts, per ils uffants da scola sco er per las personas d'instrucziun.

La paletta da las naziuns che porschan l'instrucziun LCP en il Grischun è sorprendentamain gronda. Mes departament registrescha mintg'onni da nov las purschidas actualas, e quai cun agid d'ina enquesta tar las instituziuns responsablas per la scola. Tirc è bain vegnì purschì durant l'onni da scola gist passà mintgama mo en ina chasa da scola da la scola da la citad da Cuira ed en la vischnanca da Roveredo. La lingua dad LCP la pli frequenta è dapi decennis talian. Cun-

zunt en l'Engiadina datti en differentas chasas da scola er purschidas per uffants portugais. Ulteriuras linguas ch'èn vegnidas instruidas durant l'onni da scola passà en singulas vischnancas dal Grischun èn arab, croat, russ, spagnol, tamil, tibetan sco er tigrinya.

L'instrucziun LCP è ina contribuziun impurtanta per promover la plurilinguitad. Quai è en l'interess da la scola, perquai che la promoziun da la lingua d'origin dals uffants che derivan da famiglias immigradas favurisescha er lur cumpetenzas da la lingua d'instrucziun e pia lur integrazion en la scola ed en la societad. Sch'ils uffants èn suffizientamain segirs en lur lingua da famiglia ed en la lingua da lur lieu da domicil è quai er in avantatg per emprender ulteriuras linguas estras. Quai è sa mussà cleramain tranter auter er en connex cun l'eruida dal stadi d'emprender englais che nus en il Grischun avain fatg cun tut las 2. classas dal stgalim secundar I. Quest studi, realisà da l'Universitad da Turitg, ha gì legraivlamain il cler resultat ch'uffants che derivan da famiglias immigradas n'han insumma nagin dischavantatg en l'instrucziun da linguas estras da la scola populara, mabain, il cuntrari, han schizunt pudì cuntanscher megliers resultats statisticamain signifitgants.